

4. Меєрович М.И. Требования информационного этапа развития экономики и возможности профильного образования: противоречие не разрешается... //Особливості підготовки вчителів природничо-математичних дисциплін в умовах переходу школи на профільне навчання. Херсон, 2004, с.23-25.

5. Меєрович Марк. Хворий перед смертю пітнів? Це добре... «Дзеркало тижня» 18 – 25 жовтня 2013 р. URL: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/hvoriy-pered-smertyu-pitniv-ce-dobre_.html

6. Меєрович М. НЕ КРОК УПЕРЕД / Дзеркало тижня, 25.02.2023

URL: <https://zn.ua/ukr/education/projekt-mon-velika-transformatsija-osviti.html>

7. Полунєєв Ю. Технологія економічного прориву / Україна конкурентоспроможна. Дзеркало тижня. - № 41 (620). – 28 жовтня – 3 листопада 2006 року.

8. Тертичний О. Фукуяма помилився: «кінець історії» відсувають українські дослідники. Дзеркало тижня, №13 (438), 5 – 12 квітня 2003 року.

МЕТОДОЛОГІЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Алексєєва С. В.

Інститут педагогіки НАПН України
sv-05@ukr.net

Дяченко-Богун М. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
ecos.poltava2015@gmail.com

Гомля Л. М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
gomlyalm@ukr.net

Шкура Т. В.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
shctanya@ukr.net

Рокотянська В. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
rokotianska@ukr.net

Сагайдак В. Р.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
vitalinasagajdak@gmail.com

Слова «сталий розвиток» стали популярними в сучасному дискурсі, навіть стратегічні документи та бюджет України враховують цю концепцію. «Сталий розвиток» це переклад англійського sustainable development. «Sustainable» можна перекласти також як «життєздатний», «екологічний» або навіть «невиснажливий». Це поняття має безліч трактувань та варіацій, але найпоширенішим є визначення Міжнародної комісії ООН з навколишнього середовища і розвитку. Сталий розвиток визначається – як розвиток, який «задовольняє потреби сьогодення без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольнити свої». Сталий розвиток – це спосіб організації діяльності суспільства, за якою воно зможе існувати в довгостроковій перспективі. Суть сталого розвитку полягає у визначенні життєздатних схем, що враховують та збалансовують економічні, соціальні та екологічні аспекти людської діяльності. Ухвалюючи рішення, громади, компанії та громадяни мають враховувати не лише перспективу 10-20 років, а й далеке майбутнє. Концепція сталого розвитку стосується лише екологічної ситуації, ця концепція зачіпає всі сфери життя: економічну, соціальну та екологічну. Центральне місце в концепції займає людина сучасного та людина майбутнього. Як експлуатація ресурсів,

економічний розвиток чи спрямованість інвестицій, так і освіта, охорона здоров'я, зайнятість та боротьба з голодом — за цією концепцією всі аспекти розвитку суспільства мають узгоджуватися як і з сучасними, так і з майбутніми потребами.

Україна сьогодні перебуває у надскладних умовах власного розвитку. Війна призвела до складних економічних, екологічних та соціальних потрясінь, наслідки яких поки що лише поглиблюються. Відповідно всі процеси, зусилля, які були спрямовані на формування умов для саме сталого розвитку країни були нівельовані та виявилися частково марними. Проте, прагнення України інтегруватися до економічного простору ЄС вимагає також прийняття і базових принципів функціонування європейських країн, центральним напрямком національних стратегій розвитку яких є саме забезпечення сталого розвитку. Беззаперечно, забезпечити сталий розвиток суспільства можливо лише через залучення значних фінансових ресурсів, оскільки впровадження сучасних інновацій, які сприяють трансформації соціальних, екологічних та економічних систем на засадах сталості, потребує значних інвестицій. Світова практика свідчить про те, що в умовах глобалізації, євроінтеграції та демографічної кризи освіту слід розглядати як важливий чинник мінімізації негативних наслідків соціально економічного розвитку [2].

З метою забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави для досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав, свобод людини і громадянина від 30 вересня 2019 року за № 722/2019 підписано Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», де четвертим пунктом зазначено про забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. Таким чином констатуємо, що одним з напрямів в стратегії сталого розвитку мають стати виклики та перспективи в забезпеченні якості освіти. Поняття забезпечення якості вищої освіти має на меті створення алгоритму постійної інституційної уваги до якості освіти, включно з переглядом і покращенням навчальних курсів та освітніх програм, що дає змогу удосконалити освітні і управлінські процеси у закладі вищої освіти.

Метою розбудови та функціонування системи забезпечення якості освіти в Україні є: гарантування якості освіти; формування довіри суспільства до системи та закладів освіти, органів управління освітою; постійне та послідовне підвищення якості освіти; допомога закладам освіти та іншим суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти. Складовими системи забезпечення якості освіти є: система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); система зовнішнього забезпечення якості освіти; система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти. Система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) може включати: стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти; систему та механізми забезпечення академічної доброчесності; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти; створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування; інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти [1].

Система зовнішнього забезпечення якості освіти включає певні інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості освіти. Наприклад, стандартизацію; ліцензування освітньої діяльності; акредитацію освітніх програм;

інституційну акредитацію; громадську акредитацію закладів освіти; зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання; інституційний аудит; моніторинг якості освіти; атестацію педагогічних працівників; сертифікацію педагогічних працівників; громадський нагляд, інші інструменти, процедури і заходи, що визначаються спеціальними законами.

Міністерство освіти і науки спільно з Державною службою якості освіти розробило Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, зорієнтовані на допомогу школам у внутрішньому забезпеченні якісної освіти. Згідно з документом, система забезпечення якісної освіти в школі повинна мати не лише зовнішні стимули (ЗНО, інституційний аудит, атестацію та сертифікацію педагогічних працівників тощо), а й внутрішні інструменти.

Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти розробило «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», де перевіряється такі складові: якість освітніх програм; якість процесу викладання; якість управління освітою; якість підготовки осіб, що навчаються (абітурієнти, здобувачі вищої освіти); якість матеріально-технічного забезпечення та якість інформаційно-освітнього середовища; якість науково-педагогічних кадрів та наукових досліджень.

Загалом, система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності закладів та якості вищої освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів: забезпечення ефективності процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти; забезпечення наявності системи проведення процедур зовнішнього забезпечення якості; забезпечення наявності оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти; налагодження доступного і зрозумілого звітування; проведення періодичних перевірок діяльності систем забезпечення якості та механізмів роботи з отриманими рекомендаціями; інших процедур і заходів.

Отже, значна увага викликів та перспектив забезпеченні якості освіти була сфокусована на розгляд методології якісної освіти в стратегії сталого розвитку що базуються на стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти із залученням у систему усіх учасників освітнього процесу та розподілом функцій між різними структурними одиницями системи (децентралізація функцій).

Література:

1. Elar.naiou.kiev.ua - ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВІЙНИ](<https://elar.naiou.kiev.ua/items/7231224c-35fd-4a1a-b1a5-26df01042083>)
2. Glavcom.ua - Війна суттєво погіршила стан довкілля України: карта](<https://glavcom.ua/country/society/viyna-suttjevo-pogirshila-ekologiyu-ukrajini-karta-858532.html>)

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Гладка В. М.

*Ліцей №10 ім. В. Г. Короленка Полтавської міської ради
valentinagladka59@gmail.com*